

[Socialministeren.]

sige, at tanken med lovforslaget er at give dispensationer på dette område ligesom for andre virksomheder. Det, der har hindret os i at gøre det, er, at der for bladene vedkommende er indsat bestemte tider; vi skaber nu mulighed for at dispensere fra disse, og betingelsen herfor er, at der skal være opnået enighed mellem arbejdere og arbejdsgivere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Fortsættelse af første behandling af forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1954 til 31. marts 1955.

Forhandlingen genoptoges.

Viggo Stareke: Under denne finanslovdebatt har den højtærede forsvarsminister to gange haft ordet, og det er nogle kommentarer til den højtærede ministers første indlæg, jeg her skal fremføre. De vedrører enkelte detaljer, som dog er betydningsfulde, med hensyn til de forsvarsspørgsmål, ministeren har været inde på.

Den højtærede forsvarsminister udtalte, at de værnepligtiges psykologiske tilstand nu gøres til genstand for undersøgelse straks efter indkaldelsen. Det er glædeligt, at man nu indenfor ministeriet, som det blev foreslået af retsforbundet, er kommet ind på militærpsykologiske undersøgelser af alt mandskab. Imidlertid bør denne undersøgelse ske samtidig med sessionen dels af hensyn til en fuldt rationel udnyttelse af mandskabet, dels af hensyn til en rationel fordeling af mandskabet og dels af hensyn til de enkelte menige selv. Udvalget til overvejelse af spørgsmålet om en revision

af værnepligtslovgivningen er da også i betænkningen af 1952 med den største vægt gået ind for, at de intelligensmæssige undersøgelser skal ske på sessionen. Dette standpunkt har for det første været bestemt af de foreliggende oplysninger om de særdeles gunstige resultater, der er opnået i de lande, hvor sådanne undersøgelser er indført ved mandskabsudvælgelsen; jeg kan nævne England, De Forenede Stater, Norge, Sverige og Belgien. For det andet medfører undersøgelser på sessionen en betydelig nedgang i antallet af efterkassationer på grund af intellektuelle mangler, hvorved meget væsentlige udgifter spares. Den afgørende begrundelse for ønsket om indførelse af disse undersøgelser på sessionen har været dels hensynet til værnene — rent bortset fra det økonomiske — dels hensynet til de enkelte værnepligtige.

Den moderne udvikling indenfor militæret går i retning af stedse mere gennemført specialisering, og samtidig hermed vokser kravet til — med så stor sikkerhed som muligt — at kunne udvælge mandskab til netop de opgaver, som de ikke blot efter deres fysiske og uddannelsesmæssige, men i lige så høj grad efter deres intellektuelle egenskaber egner sig bedst til. Derfor bør den psykologiske bedømmelse af mandskabet ske allerede under sessionsbehandlingen. Hvad mandskabet selv angår, må det foretrække, at eventuelle mangler konstateres allerede på sessionen, fremfor at de bliver konstateret under tjenesten med kassation som følge. Rent menneskelig opfattes en kassation under tjenestetiden som en langt større ydmygelse, end hvis kassationen sker på selve sessionen, hvor kun ganske få får kendskab til forholdet. Hertil kommer den økonomiske skade, der meget ofte vil være tilføjet en ung mand, dersom han til ingen nytte bliver revet ud af sit civile erhverv, hvis varetagelse den eventuelle intellektuelle mangel måske har vanskeliggjort for ham. Jeg skal derfor tillade mig at henstille til den højtærede forsvarsminister, at disse undersøgelser finder sted